

KATOLIŠKI GLAS

TAXE PERÇUE	GORIZIA	SETTIMANALE - REDAZIONE E AMMINISTRAZIONE: RIVA PIAZZUTTA, 18 34170 GORIZIA - TELEFONO 0481 - 83177 - DIRETTORE RESPONSABILE: MONS. MOCCIA FRANCESCO - REGISTR. TRIBUNALE DI GORIZIA N. 5 DEL 28 - 01 - 1949 - SPEDIZIONE IN ABBONAMENTO POSTALE - GRUPPO 11/70% AUTORIZZAZIONE DIREZIONE PROVINCIALE P.T. DI GORIZIA	UREDNIŠTVO IN UPRAVA: Poduredništvo: Vicolo delle Rose, 7 - 34135 Trieste - Trst - Tel. 040 - 414646
TASSA RISCOSSA	ITALY		Riva Piazzutta, 18 - 34170 GORIZIA Tel. 0481 - 83177 - Telefax 83177 Poštni t/rn 11234499

List je nastal po združitvi goriškega
tednika »Slovenski Primorec« in trža-
škega »Teden«. Prva številka »Katol.
glasa« je izšla 2. februarja 1949

Življenje je dar božji Podpirati Cerkev v njenih potrebah je dolžnost

Neki dušni pastir mi je pripovedoval: »Pred časom sem krstil otroka. Prinesla ga je mati v spremstvu dveh mladih botrov. Vsi so bili mladi, mati in botri, očeta pa ni bilo, ker mati ni poročena. Nagovoril sem navzoče, kot je navada, jim spregovoril o pomenu Kristusovega krsta. Pri tem sem pohvalil mater, da se je odločila sprejeti otroka in hotela tudi, naj postane otrok božji. Voščil sem ji, naj ostane pogumna še naprej in sinka lepo krščansko vzgoji.«

Ali je ta dušni pastir prav ravnal, ko nezakonske matere ni obsodil, temveč jo celo pohvalil? Ko sem to omenil neki drugi materi, je tudi ona soglašala: mlada mati zasluži pohvalo in ne obsodbe, saj je gotovo morala prestopiti hude trenutke in boje, da se je uprla današnji miselnosti in se ni odločila za splav, temveč je otroka raje sprejela.

Človek se pri tem nehote spomni na Prešernovo nezakonsko mater:

Oča so kleli, tepli me,
mati nad mano jokali se;
moj se mene sram'vali se,
tuji za mano kazali so.

Kaj pa je tebe treba bilo,
dete ljubo, dete lepo!
Al te je treba bilo, al ne,
vendar prisrčno ljubim te.

ZAKON 194

Kako daleč so za nami ti časi in takšno spoštovanje življenja, je pokazala tudi manifestacija italijanskih žensk v Rimu v soboto 15. aprila. Nateplo se jih je sto tisoč in več iz vseh dežel Italije. Prispele so s posebnimi vlaki, avtobusi, osebnimi avtomobili. Marširale so po rimskih ulicah mlada dekleta in žene v zrelih letih s transparenti: »La legge 1984 non si tocca!« Roke vstran od zakona 194.

Gre za znani zakon, ki je vpeljal splav v italijansko zakonodajo in ki ga je nato ljudstvo na referendumu tudi z večino odobrilo.

DRŽAVNI ZAKON NE OPRAVIČUJE ZLEGA DEJANJA

Toda ali neko dejanje preneha biti moralno zlo, ker ga državni zakon dopušča? Državni zakon je npr. dolga stoletja dopuščal suženjstvo. V Združenih državah Amerike so imeli suženjstvo do predsednika Lincolna (u. 1865). Vendar zaradi tega suženjstvo ni bilo moralno opravičeno.

Tudi smo se v knjigah zgodovine učili, da so stari Spartanci izpostavljali pohabljen otroke zverem na pogorju Taigeta, a se je nad tem vsa stara Grčija zgražala.

Prav tako je rimsko pravo dopuščalo prostovoljen splav, a so kristjani vseeno zapovedali: »Ne boš moral še nerojenih otrok« (Pismo Dlognetu). Čeprav torej državni zakoni nekaj dovoljujejo, zaradi tega neko dejanje ne preneha biti moralno slabo in za nas verujoče kristjane tudi greh. In greh je ravno splav.

PROTI SEJALCEM SMRTI

Prav tiste dni, ko je številen italijanski ženski svet demonstriral po rimskih ulicah v zagovor »svojih pravic« iz zakona 194, je bilo v večnem mestu zborovanje Italijanske škofovske konference na temo »V obrambo najšibkejših proti sejalcem smrti«.

Ob zaključku, v nedeljo 16. aprila, je kardinal Ugo Poletti v svojem govoru dejal: »Nikoli ne bomo mogli sprejeti kulture, ki daje hrano smrti za človeško komaj spočeto bitje v materinem naročju ali fizično in psihično prizadetim...«

»Človečanske pravice moramo priznavati tudi tistim, ki niso še rojeni,« je poudaril kardinal. Ne moremo sprejeti mnenja tistih, ki trdijo, da ženska lahko svobodno razpolaga s svojim telesom. S telesom morda, s spočetim otrokom pa ne, ker ta ni del njenega telesa, temveč novo živo bitje, ki je v njej začelo živeti kot rastlina, ki čaka, da je presadimo.

Isto nedeljo, 16. aprila, je sv. oče spre-

jel udeležence škofovske konference v avdienci. Spregovoril jim je in rekel: »Vsako človeško življenje, tudi najbolj zaničevano, zapostavljeno in odklonjeno je neizmerna vrednota, ker je predmet neizmerno božje ljubezni. Tako življenje še nerojenih otrok, bolnikov, ostarelih, kakor življenje mladih in zdravih, je sveto in nedotakljivo od spočetja do naravne smrti.«

VSI POMAGAJMO

Cerkev se pa zaveda tudi težav, ki so združena z življenjem bodisi nerojenih otrok kot ostarelih, kot neozdravljivo bolnih in trpečih. Zato je papež pozval vse, ki lahko pomagajo, naj stopijo v službo življenja: država s pravnimi zakoni v zaščito družine in mater, prostovoljna združenja v pomoč materam v stiski in zapuščenim otrokom, zdravniki in zdravstveniki pa z nadaljnjim iskanjem sredstev za pomoč bolnim in za omiljenje trpljenja. Vendar naj se vsi zavedamo, da nismo gospodarji, temveč le upravitelji življenja, ki je in ostane dar božji.

K. H.

Mlade krščanske skupnosti v prvi Cerkvi niso bile rešene skrbi, bridkosti in trpljenja. Skrbi ni rešena niti današnja Cerkev.

Mislím predvsem na našo Cerkev tudi pri nas. Kako bo preživljala svoje duhovnike? Od česa bodo duhovniki živeli? Ko mi »časih« kdo reče, da je treba dobiti duhovnika za ta ali oni kraj, vprašam: kako bo pa živel?

Morda bo kdo odgovoril, naj pač skrbi država ali Vatikan. Morda bo kdo celo odgovoril, pri naših ljudeh ni tega problema, ker vedno radi duhovnika podpirajo in ga bodo tudi v bodoče vzdrževali. To bo držalo, a problem je tu. Kako to?

KAKO JE BILO DO SEDAJ

Župniki dobivajo majhno državno plačo, ki ji pravimo »kongrua«. Kaplani nimajo nobenega državnega prispevka. Po zadnji vojni so bili skoraj vsi duhovniki zaposleni v šoli in za to svoje delo dobivali tudi plačo. Večina teh je sedaj v pokoju in dobivajo večjo ali manjšo penzijo. Imajo seveda svete maše ali kakšen manjši prispevek za svoje dušnopastirsko delo.

Razdvojenost na stalinistično in liberalistično Jugoslavijo

V CK Zveze »komunistov Jugoslavije« (ZKJ) so se končno le zmenili glede tega, ali naj bo naslednji partijski kongres reden ali izreden: 14. kongres, ki bo decembra, bo tako »izreden in reden« hkrati. Boji v CK ZKJ so zadnje mesece zato tako ostri, ker bo tisti, ki si bo izboril premoč v CK, imel pod svojim vplivom tudi vojsko. V Beogradu razni politični forumi še naprej vztrajajo pri t. im. »informaciji Zveznega izvršnega sveta o napadih JLA«, ki govori o »kontrarevoluciji« v Sloveniji. Ta »informacija« je najnovejša neposredna grožnja Sloveniji, saj so »kontrarevolucije« zato, da se zatirajo. Zanimiv korak naprej se je zgodil v Bosni in Hercegovini (BiH), kjer se je začelo javno pisati o zrežiranem poskusu politične diskvalifikacije dr. Nenada Kecmanovića s strani službe državne varnosti takoj, ko je le-ta poskušala s pomočjo stalinističnih ostankov v političnem vrhu BiH dr. Kecmanovića, rektorja sarajevke univerze, onemogočiti pri kandidiranju za člana predsedstva Jugoslavije iz te republike. Kecmanović je od kandidate sicer odstopil, vendar je takoj zatem časopisje objavilo ozadje afere.

Služba državne varnosti ga je namreč kot absolutnega favorita na volitvah hotela onemogočiti na pristno stalinistični način, saj ga obtožuje, da je bil povezan s tujimi obveščevalnimi službami. Gre seveda za klasične diskvalifikacije, saj se je dr. Kecmanović sestajal in pogovarjal s tujimi diplomati, kot je to za civilizirane dežele nekaj samoumevnega.

Ker so se delegati bosanske skupščine uprli stalinistom v svojih vrstah tako, da niso dali podpore nobenemu od ostalih dveh kandidatov, je celotna afera Kecmanović pripomogla do tega, da bodo, poleg razkrinkanja stalinističnih metod, celotne volitve ponovili na neposrednih, splošnih in tajnih volitvah.

V Ljubljani je temeljno sodišče zavrnilo predlog o zaplembi 14. številke »Mladine«, vendar le-ta še vedno ni v prodaji, ker se lahko višje javno tožilstvo, ki je izdalo predlog o zaplembi, pritoži. Medtem pa se je najnovejši številki, ki je izšla in je še bolj izzivalna, pridružila spet »Tribuna«, ki je z novim uredništvom po enoletni zelo plehki vsebini spet ostrja, saj je objavila besedilo o plebiscitarni odcepitvi Slovenije, za naslednjo številko pa najavlja objavo odlomka iz Zebotove knjige »Neminljiva Slovenija«, za katerega so v tej številki že objavili uvodnik.

Prav tako sta reški in zagrebški sodišči preklicali prevod »Vala« in »Starta«. Boji

med liberalci in stalinisti so postali vsakdanja stvar.

Jugoslovanski zunanji minister Lončar se je moral med svojim obiskom v Veliki Britaniji zagovarjati zaradi poklicnega morilca Vinka Sindičića z Reke. Sindičiću te dni v Veliki Britaniji sodijo, saj so ga oktobra lani aretirali tik po poskusu umora hrvaškega političnega emigranta. Sindičić je že iz 70-ih let poznan atentator jugoslovanske tajne policije, saj je ubil ali pomagal pri uboju več jugoslovanskih političnih emigrantov. Kot po navadi v podobnih primerih, zaenkrat jugoslovansko časopisje o sojenju ter ozadju Lončarjevega obiska ne poroča, medtem pa je »Mladina« poslala na sojenje svojega novinarja, ki ekskluzivno poroča o sojenju ter preteklosti ubitega poklicnega morilca.

21. aprila je Janez Janša dobil odločbo, da se mora takoj zglasti v zapor na prestajanje enoinpolnetne kazni, ki jo je dobil na lanskem sojenju pred vojaškim sodiščem v Ljubljani. Janša je takoj zatem izjavil, da prostovoljno ne bo šel v zapor, Odbor za človekove pravice pa je še isti hip dal v javnost že pripravljeno celo vrsto protestnih predlogov, ki se bodo začeli tisti hip, ko bodo Janšo odvedli v zapor. Večina protestnih akcij bo potekala na javnih mestih.

Tudi Borštnar je dal v javnost izjavo, da ne bo več vlagal prošenj za preložitve izvršitve kazni. To utemeljuje kot znak protesta, češ da bo tako postalo jasno, koliko so najbolj poklicani predstavniki slovenske oblasti resnično storili za obrambo slovenske suverenosti. Slovenska politika je sedaj sama sebe prisilila, da pokaže svoj pravi obraz, saj bi lahko že zdavnaj rekla svoj NE ob tem očitnem izzivanju proti Sloveniji, ki ga je izvedlo vojaško sodišče.

Te dni so potekale tudi slovesnosti ob 70. obletnici ljubljanske univerze, ki še vedno nosi ime po komunistu Kardelju. Slovesnosti so potekale povsem v ideološkem okviru »velikega misleca«, čigar ime mora univerza nositi, in še vedno si nihče ne upa postaviti na dnevni red zahteve, da nimata univerza in Kardelj nič skupnega.

V. S.

Novi škofje na Češkoslovaškem

Po večletnih pogajanjih je Sveti sedež končno dosegel, da bo sveti oče lahko imenoval 10 novih škofov na nezasedene škofije na Češkoslovaškem. Tudi to je znamenje odjuge, ki se kaže v vzhodnih državah.

Mirno lahko rečemo, da kar gre! Za cerkve in cerkvene potrebe so si dušni pastirji pomagali, kakor so vedeli in znali. Veliko je bilo pomoči od države ali od deželnih ustanov.

KAKO OD SEDAJ NAPREJ?

Z novim konkordatom med Svetim sedežem in italijansko državo odpade državna pomoč in tudi plača duhovnikom od 1. januarja 1990. Cerkev bo morala sama poskrbeti za svoje duhovnike in za cerkvene potrebe. Saj pravi cerkveni zakonik: »Vernike veže dolžnost podpirati Cerkev v potrebah, da ji pomagajo pri bogoslužju, delih apostolata, krščanski dobrotelnosti in dostojnem vzdrževanju služabnikov. Veže jih tudi dolžnost pospeševati socialno pravičnost in, spominjajoč se Gospodove zapovedi, iz svojih dohodkov podpirati revne. Verniki, tako posamezniki kot povezani v združenja, se morajo v izvrševanju svojih pravic ozirati na skupni blagor Cerkve, pravice drugih in svoje dolžnosti do drugih.«

V ta namen je bil ustanovljen v Rimu pri italijanski škofovski konferenci poseben urad ali zavod za vzdrževanje duhovnikov. Enako tudi v vsaki škofiji. Vsi ti uradi že delujejo in so že pripravili potreben načrt za pridobivanje potrebnih sredstev za vzdrževanje duhovnikov.

Opozarjam pa, da je Italija velika in da so razmere zelo različne po posameznih deželah ali škofijah. Medtem ko imajo ponekod velike možnosti za pridobivanje sredstev, pri nas tega ni. Nimamo na primer posestev ali vsaj v zelo omejeni obliki.

KAKO BOMO OD SEDAJ PRISPEVALI?

Posameznim župnijam so že predčasno sporočili, koliko morajo prispevati za vzdrževanje svojih duhovnikov. Verjetno pa je, da tega župniki niso sporočili svojim vernikom, ker se jim je zdelo nepotrebnost ali pa, ker si mislijo, da naši verniki že dovolj prispevajo.

Kako naj še prosimo? In vendar... kako naj torej prispevamo? Možnosti so različne, kakor so različna dejanja, ki jih narekuje ljubezen do bližnjega. Poleg tega imamo na razpolago dve uradni poti:

Prva: denar, ki ga želimo dati v ta namen, pošljemo po poštni položnici glavnemu uradu pri Italijanski škofovski konferenci v Rimu. To lahko naredimo že od letos dalje. Darovno vsoto največ dva milijona lir — odtrgamo pri prijavi davkov za prihodnje leto, in priložimo potrdilo o darovani vsoti. Poštne položnice v ta

namen bodo imeli vsi župnijski uradi. Prijavimo seveda lahko največ samo dva milijona. Ni pa nikjer rečeno, da ne bi smeli darovati kaj več.

Druga pot pa je ta: z letom 1990 bomo pri prijavi davkov lahko zapisali, da gre osem tisočink za vzdrževanje duhovnikov ali za druge cerkvene potrebe.

Kolikor bo država na ta način zbrala denarja, ga bo izročila Italijanski škofovski konferenci.

Možnosti je torej dovolj. Od nas je odvisno, če se jih bomo poslužili in zagotovili Cerkvi zadostna materialna sredstva za njeno delovanje.

Lojze Škerl

Walensa na obisku v Rimu

Na povabilo vodstva italijanskih sindikatov je voditelj neodvisnega poljskega sindikata »Solidarnost« Lech Walensa z ženo prišel pretekli teden v Italijo na štiridnevni obisk. Pred odhodom iz Varšave ga je sprejel general Jaruzelski, ki je obenem šef države in poljske partije. »Upam, da se ne bova več razšla,« je dejal Walensa, nakar je general odvrnil: »Mislim, da je to v interesu vse Poljske.«

V Rimu je voditelj »Solidarnosti« izjavil, da ne prihaja s prošnjo za nova posojila, temveč z željo, da bi utrpl pot izdatnejšim italijanskim javnim in zasebnim naložbam ter novi tehnologiji, ki jo Poljska krvavo potrebuje, italijanskim sindikatom pa se je zahvalil za moralno podporo, »saj so jo izkazovali tudi takrat, ko so drugi mislili, da je Solidarnosti konec.«

Papež Janez Pavel II. ga je sprejel v četrtek 20. aprila opoldne. Najprej sta imela polurni zasebni pogovor, nato pa ga je sv. oče povabil na kosilo. Po srečanju je Walensa z zanosom dejal: »Brez njega bi danes Solidarnosti ne bilo več.«

Walensa so naslednji dan sprejeli tudi predsednik senata Spadolini, predsednik države Cossiga (ta bo v maju obiskal Poljsko), predsednik vlade De Mita, zunanji minister Andreotti, sestel pa se je tudi s tajniki političnih strank DC, PSI in PCI.

Pred odhodom na Poljsko je imel v soboto 22. aprila Nobelov nagajenec še tiskovno konferenco, na kateri je opozoril, da je za uspeh gospodarskih in političnih reform na Poljskem potrebna pomoč celotne Evrope, pri čemer lahko tudi Italija odigra pomembno vlogo.

SPET KLIČE NAS VENČANI MAJ

Maj — čudoviti mesec pomladi, cvetja, ljubezni in — Marije. Vse se prebuja, vse brsti, vse nas navdaja z nevidno močjo in zagnanostjo. Hrepenenje se pomešava z voljo, delati samo dobro. Zato se ne imenuje maj zastoj »najlepši mesec«.

Predvsem verna slovenska duša pa je ta lep mesec posvetila tudi Mariji. Kot je Ona nekoč rekla: »Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se Tvoja volja«, tako naj bi tudi mi bili pripravljeni spolnjevati Njegovo in ne samo svojo voljo. Saj nam Marija pomaga, čeprav včasih tega ne občutimo takoj — sicer pa tudi zdravila, ki jih dobimo pri zdravniku, ne učinkujejo trenutno. Brez Njenega varstva bi omagali na poti skušnjav in preizkušenj.

Ze od zgodnjih otroških let sem se vsako leto veselila te majniške pobožnosti. Živo se spominjam zanimivega branja, navdušenega petja in globokega pomena besed pri litanijah, ko smo odgovarjali »Prosi za nas«.

Otroštev, kot so bila tista starejšega rodu — čeprav trda in včasih neusmiljena, današnja mladina ne doživlja več. Kljub raznim zaprekam na poti v cerkev, kljub zapostavljanju ali »prepovedi« v šoli, nas nič ni moglo zaustaviti. Marijina roka se je stegnila tako daleč, da je objela vse, ki so hoteli pod Njen plašč.

Ko bi bilo še danes tako! Ne, da poslušajmo šmarnično branje samo nekaj starejših ženičk (pa še od teh kakšna pride samo iz usmiljenja do župnika, da ne bi bil sam), lepo bi bilo videti našo mladino, ki se tako rada navdušuje za vse dobro. Tu pa je zdaj priložnost, da se odpre in priporoči varstvu Nje, ki je naša posrednica in priprošnjica. Prošiti in moliti samo, ko nam »voda v grlo teče«, je premalo in prepozno. Zaupati je treba vsak dan znova, od jutra do večera, četudi gre morda vse narobe.

Letos imamo še poseben »vzrok«, da se udeležujemo šmarnic, saj je branje posvečeno svetogorski cerkvi oz. njeni zgodovini. Marija tam gori na hribu nam je še bolj blizu kot drugim Slovincem po svetu, zato bi bilo prav, da ji prisluhnemo. Veliko nam ima povedati, pa tudi poslušala nas bo rada. In morda bi se prav v teh majniških dneh odločili za romanje k njej, saj nedeljski izlet ni samo posedanje po gostilnah in skrb za telesno zdravje. Dušo moramo napolnjevati — kot to delamo z bencinom pri avtomobilih ali z baterijami.

Marija, pomagaj nam sleherni čas!

R. B.

V PROTITOKU Čedermaci nas zapuščajo

OD TEDNA DO TEDNA

Pred dobrim mesecem smo proslavljali velikonočni dan, dan Kristusove zmage nad materialno in duševno smrtjo, skratka: dan naravnega in nadnaravnega življenja. Toda prav okrog te osnove naše vere se je v zadnjem mesecu pripetilo več dogodkov, ki dokazujejo, kako vrednota življenja kljub visokodonečim izjavam ni še upoštevana in spoštovana v njeni odrešitelski luči. Mislim tu na dva dogodka, ki sta razdražila italijansko in svetovno vest: umor množice starejših oseb v neki dunajski bolnišnici in rimski pohod žensk v podporo zakona o splavu.

Začnimo pri tem zadnjem dogodku. Nekaj tednov je minilo, odkar se je v Rimu zbrala množica žensk: 30-40 tisoč pravi kvestura, gotovo nad sto tisoč »Primorski dnevniki«, da bi zborovala »prid zakona številka 194 iz leta 1978, ki je uživala pravico do življenja«. »Pravica do splava danes, da ga jutri ne bomo več potrebovali«: taka in podobna gesla so označevala manifestacijo.

Po skromnem mnenju pisca so zgoraj omenjene trditve v resnici pravcat atentat na zdravo pamet. Ne odrekam nobenemu možnost, da misli, kakor se mu zdi bolj umestno in primerno, toda naj bo ta njegova misel vsaj logična in smotrna. Kako naj bi branili življenje s splavom, torej z umorom?

Ni mi jasno, oziroma, jasno mi je, če ne upoštevamo zarodka, ki ga splavimo kot živo bitje. Že res, da tudi sužnji in črnci niso bili po zakonu šteti kot ljudje; tudi ženske niso še pred nekaj leti imele volilne pravice, ker so bile po zakonu neki »na pol človek«. Toda vse to se je spremenilo po zaslugi »naprednih sil«, hvala Bogu, toda: so bile te sile različne od današnjih »naprednih sil«?

Kar se tiče zahteve po polni uresničitvi zakona št. 194, češ da ne izvaja predvidene informacije, da bi se lahko izognili splavu, samo nekaj števil. V Trstu so 80 % splavov izvedle ženske med 20. in 40. letom. To so žene, ki niso več otroci in tudi ne članice »stare generacije«, saj živijo v mestu kulture in znanosti, v samem srcu srednje Evrope. Ali so res tako slabo informirane? Ali pa je morda izbira splava bolj »komod«? Pustite uživati v miru ljudi, brez ne vem katerih čudnih sredstev in računov! Če se kaj zgodi, pa bo-

mo šli k zdravniku, ki (verjetno na osnovi Hipokratove prisige, da bo delal v korist življenja) itak vse podpiše, pa živio. Glede »črnih splavov« pa tole: zakon št. 194 jih ni v desetih letih odpravil, ker jih tudi ne more, saj je sad miselnosti in zato ne more miselnosti spreminjati.

Se na nekaj bi skoraj pozabil: v komentarju PD piše, da splav ni stvar moralnega prepričanja. Torej problem življenja ne spada v moralno-prepričanje: fantje, 2.000 let se motimo!

Podajmo se na Dunaj! Prestolnica starega cesarstva trpi zaradi istega pomanjkanja kot njeno bivše pristanišče: pokojni dr. Freud je v Trstu in na Dunaju imel vedno polne roke dela in bi jih danes verjetno imel še bolj polne. Na Dunaju je namreč skupnica pomožnih bolničark reševala problem zdravstvenih državnih stroškov na popolnoma svoj način: pošiljala je stare in sitne bolnike kar k Stvarniku. Zakaj? Vzrokov je več, zato jih bom nakazal samo nekaj.

Prvič: stari niso več produktivni in v »civilizirani« potrošniški družbi za neproduktivne ljudi ni prostora.

Drugič: te osebe bi itak prej ali slej umrle, saj so bile stare in bolne, rešimo jih torej čim prej te solzne doline (bo kaj kmalu s to evtanazijo?).

Zaključek: če je kdo neproduktiven, nezdrav in nadležen, zavira razvoj in napredek, zanj in za vse je torej boljše, da gre odtod. Naj živi Rambol, kar je tudi bolj »komod«.

Potegnimo črto pod to bilanco. Omenjeni in podobni dogodki so, mimo že groteskne šale, pravi izziv za zagovornika krščanstva. Dotikajo se namreč osnove našega bivanja. Kristus je umrl za življenje in mi naj bi bili priče tega novega življenja. Toda tako življenje ni »komod«, saj pridemo do njega šele preko smrti na križu.

Zato smo tudi v konfliktu s svetom, posebno z razvitim svetom, v katerem kraljuje novo razsvetljenstvo s čisto svojimi pojmi, ki se pa zdijo človeku zelo v redu, ker peljejo do najvišjih zemeljskih ciljev kar po avtocesti. A ti cilji se podpisaneemu nadležnemu verniku, ki upa, da bo na dan Izpita od Profesorja prejel vsaj 5/6, zdijo v resnici avtocesta, ki pelje do smrti.

SR

Lansko leto 21. novembra je g. Mario Lavrenčič, župnik pri Stoblanu v Benečiji praznoval 80 letnico življenja. Njegov prijatelj Emil Čenčič mu je »Domu« voščil: »Ob tej priložnosti mu iskreno voščimo še dolgo življenje.«

Bog pa je imel z njim drugačne načrte. Prav v tednu Dobrega pastirja ga je poklical k sebi, kot bi hotel s tem potrditi, da je bil g. Mario dober pastir in je vestno izpolnil svojo nalogo. Bil je pravi Čedermac, ki je ostal vse življenje zvest svoji Benečiji in svojemu ljudstvu. Zato ga ni maral zapustiti niti v zadnjih dneh svojega življenja, ko mu je zdravje začelo pojemati.

G. Lavrenčič je bil rojen v landarski fari dne 21. novembra leta 1908. Poslali so ga v videmsko semenišče, kjer je spoznal msgr. Trinka in je od njega črpal ljubezen do Benečije. V mašnika je bil posvečen leta 1934, prav v tistem času, ko je fašizem prepovedal slovenske pridige v beneških cerkvah.

Skof ga je poslal k Sv. Stoblanu. Poln navdušenja je prvo nedeljo pridigal po slovensko. Takoj so prišli ponj in ga odpeljali na kvesturo v Videm, kjer so mu zabijali, da ne sme več pridigati po slovensko. Niso mu pa mogli prepovedati, da bi s svojimi ljudmi govoril po domače. In ti ljudje so mu tako prirasli k srcu, da jim je postal oče, voditelj, svetovalec, pomočnik, skratka zrasel se je z njimi. Zato je pri njih ostal skoraj 55 let.

Nikoli ni delal razlike med ubogimi in bogatimi, ni jih ocenjeval po prepričanju, pomagal je, kjerkoli je bila potreba. Med vojno jih je branil, prosil zanje, če so koga odpeljali. Po vojni pa je stare in bolehe voze v bolnišnico, na razne urade, delal zanje prošnje in vsem starim oskrbel pokojnino. Vedno je skrbel za svoje ovce in če se je katera izgubila, jo je šel iskat. Kot duhovnik je pomagal po bližnjih farah kot pridigar, spovednik in svetovalec.

Ker je ljubil svojo Benečijo, se je neustrašno potoeval za njene pravice, za jezik, kulturno življenje. Svoje ljudi je hotel dvigniti iz zaostalosti in jim »vcepiti v glavo, da so Slovenci, da bi se otrsli strahu, ki jim ga je prinesel fašizem.

Vedel je, da bi ljudje morali imeti svoj časnik, svoj list, da bi spoznali tudi slovensko tiskano besedo. Zato je s prijateljem Čenčičem zasnoval preprost list »Dom«, ki je spočetka izhajal občasno in je sedaj postal štirinajstodnevnik. Težko mu je bilo, da ni popolnoma obvladal knjižne slovenščine. Vesel pa je bil vsake srečanja s slovenskimi izobraženci in kulturnimi delavci. Vsakega je sprejel z nasmejanim obrazom.

Ponosen je bil, ko se je več let zaporedoma na Kamenici zbralo toliko Benečanov, kjer so prisostvovali sv. maši in poslušali slovensko petje. Še bolj je bil vesel, ko je nastalo Beneško gledališče in so domači ljudje nastopali na odru. Čutil je, da njegov trud in njegovo prizadevanje ni bilo zastonj, čeprav so ga spočetka napadali in blatili po časopisih z raznimi žaljivimi vzdevki.

Njegov pogreb dne 19. aprila je bil en sam hvalospev vsemu njegovemu delu. K Sv. Stoblanu so drveli avtomobili iz vseh dolin. Ljudje so se zgrinjali k cerkvi iz okoliških vasi. Prišli so vsi trije »videmski škofje, veliko duhovnikov iz Benečije, Furlanije, Slovenije, Trsta in Gorice. Tudi predstavniki oblasti z obeh strani meje, kulturni delavci in prijatelji.

Nadškof Battisti je orisal njegovo osebnost, poudaril je njegovo delavnost, nepristranost, vestnost in ponižnost. Emil Čenčič se mu je zahvalil kot prijatelj za

vse njegove žrtve in trud, ki ga je vložil med te hribovske vasi. S posebnim poudarkom je med mašo bral v slovenščini evangelij o dobrem pastirju in druge molitve. Da bi ljudje lepše prisostvovali sv. maši, je razmnožil bogoslužne molitve v obeh jezikih in na zadnji strani dodal kratek življenjepis pokojnika, prav tako dvojezično.

V cerkvi sta se mu po maši zahvalila dva župana, iz Dreke in Grmeka. Poudarila sta zlasti njegovo socialno in kulturno delo. Župan iz Grmeka je govoril tudi v slovenščini.

Nato se je razvil dolg sprevod proti pokopališču. Pogrebne molitve je vodil g. Čenčič, ki je sedaj upravitelj Stoblanke. Ob odprtem grobu je imel govor Izidor Predan. Besede so mu prihajale iz srca. Iskreno se je zahvalil pokojniku za vse njegove nasvete, opomine, graje in skupno delo, ko so pripravljali zborovanja na Kamenici, za Dan emigranta in druge kulturne nastope. Poudaril je, da je pokojni Lavrenčič »celotni uresničil Gregorčičeve verze: »Ne le to, kar velela mu stan; kar more, to mož je storiti dolžan.«

Glasno je odmeval slovenski očenaš po pokopališču, ko so krsto spuščali v grob. Ljudje se kar niso mogli raziti. V skupinah so se zbirali in se pogovarjali o pokojniku, ki se je kot dobri pastir popolnoma žrtvoval za svoje ovce.

Jok

Družbeni grehi

Leta 1925 je indijski voditelj Gandhi objavil sedem družbenih grehov, ki so značilni za naš čas. Glasijo se: 1. obogatiti brez dela, 2. trgovati brez morale, 3. gojiti znanost brez ozira na človeka, 4. dati čast Bogu brez žrtve in odpovedi, 5. uživati brez odgovornosti, 6. biti brez značaja, 7. voditi politiko brez načel.

Ukradel je sv. pismo

Duhovnik iz Turčije piše: Oglasil se je samostanski zvonec. Pred mano je stal muslimanski deček, star približno 16 let in držal v rokah sv. pismo za otroke. »V cerkvi sem ukradel to knjigo, ne da bi jo plačal. Prebral sem jo in mi je bila všeč. Videl sem, kako je bil Jezus dober in kako so ga po nedolžnem umorili. Rekel sem si, da ne smem vzeti te knjige, ne da bi jo plačal. Zato bi jo rad vrnil.«

Rekel sem mu, da naj si jo kar mirno obdrži. »Za sedaj to ni mogoče, ker moji starši ne trpijo nobene krščanske knjige v hiši. Ko pa bom imel 18 let, si jo bom kupil.«

Iz »Eco dell'Amore«

Skupna manjšinska lista za evropski parlament

Na tretjih neposrednih volitvah za evropski parlament v Strasbourgu, ki bodo 18. junija, se bo tudi letos predstavila skupna lista manjšin in avtonomistov. Pri njej sodeluje tudi Slovenska skupnost, podobno kot leta 1979 in 1984, ko je bila ravno tako med njenimi pobudniki.

Po številnih dvostranskih stikih in petih plenarnih zasedanjih v Aosti, St. Vincentu in Milanu je bil podpisan sporazum »sobotno 22. aprila v okolici Milana. SSK sta na zasedanju zastopala deželni tajnik Ivo Jevnikar in član tajništva, goriški občinski odbornik prof. Andrej Bračič.

Cilj zavezništva je potrditev in utrjevanje samostojnega zastopstva manjšin v evropskem parlamentu. V programu je na prvem mestu delo za zaščito in ovrednotenje pravic narodnostnih skupnosti v vsej Evropi. Sledijo točke o varstvu okolja, gospodarskem razvoju, delu za mir in mednarodno vzajemnost, pri čemer je poudarjena tudi podpora skupne liste in njenega bodočega zastopstva v evropskem parlamentu demokratizaciji, priznavanju narodnostnih pravic in razvoju evropske istične misli v vzhodni Evropi.

Dvojezična ljudska šola v Celovcu

Četrtek, 20. aprila, je bil za koroške Slovence — posebno še za tiste v samem mestu Celovec — spet enkrat sončen dan. Po dolgoletnih pogajanjih so na tiskovni konferenci v Slomškovem domu (ki so ji predsedovali direktor Mohorjeve družbe dr. Koren, direktor Slovenske gimnazije dr. Vospurnik, ga. Marica Hartmann-Tischler, ki bo ravnateljica te šole in Janko Merkač kot zastopnik združenja staršev, navzočih pa je bilo 22 slovenskih in nemških govorečih poročevalcev) predstavili javnosti konfesionalno privatno ljudsko (tj. osnovno) šolo, ki naj bi s poukom pričela v šolskem letu 1989/90.

Ker avstrijska država do zdaj ni »spravila skupaj« tako potrebne in zaželeno dvojezično ljudsko šolo, so Slovenci (pod okriljem Mohorjeve družbe) sami »vzeli vajeti v roke« in ji tako pravzaprav odvzeli eno »skrb«. Mohorjeva družba, ki že skoraj 140 let skrbi za založništvo, izobraževanje in vzgojo mladine, si je s to novo nalogo sicer naložila novo breme in stroške, upa pa, da se bo naložba obnesla in da bodo Koroški Slovenci res uporabili to možnost.

Saj je v glavnem mestu vedno več mladih slovenskih ali dvojezičnih družin (to se vidi tudi pri obisku slovenske maše), ki so navdušene za to, da bi njihovi otroci znali oba deželna jezika. Ker je v isti hiši že dvojezičen otroški vrtec, je prav — in potrebno —, da otroci od tam pridejo še v dvojezično ljudsko šolo, predno nadaljujejo šolanje na Slovenski gimnaziji, ki deluje že 32 let.

Slovenci so morali na južnem Koroškem že otroške vrtce ustanavljati sami, torej ni to zanje nobena novost, kvečjemu nekoliko ironije avstrijski oblasti, ki tako slabo skrbi za manjšino. Mohorjeva bi morala v ta namen kompletno prezidati drugo nadstropje Slomškovega doma in bodo stroški predvidoma znašali 6 mil. šilingov. Zato bo tudi šolnina novo ustanovljene šole znašala mesečno 700 šilingov (približno 75.000 lir); če pa bo otrok ostal še v zavetišču, bodo stroški nanesli 1.250 šilingov.

S tem denarjem pa Mohorjeva še zdaleč ne bo krila vseh nastalih stroškov in upa na podporo. Učitelja oz. ravnateljico (33-

letna Marica Hartmann-Tischler je vnukinja »očeta slovenske gimnazije«) bo plačevala država, saj ima šola status javnosti. Slišati je bilo domnevo o nastanku še neke druge privatne ljudske šole v Celovcu, a Mohorjeva upa, da ne bo spet »dvotirnosti« — kot že pri tolikih stvareh. Če bi pa država sama bila naenkrat pripravljena ustanoviti dvojezično ljudsko šolo, bi seveda oni odstopili od svojega sklepa.

Otroke bodo vpisovali v prvi in drugi razred 3. maja popoldne in upajo, da se bo prijaviло kakih 30 otrok. Do zdaj se je zanimalo za take vrste šole približno 120 staršev — sicer pa je v vrtcih trenutno 90 otrok, ki odrasčajo dvojezično. Poleg tega obiskuje Slovensko gimnazijo kar 50 dijakov iz glavnega mesta in to je v odstotkih drugo mesto, takoj za Pliberkom.

Konfesionalnost bo pomenila odprtost na široko, saj Mohorjeva kljub temu, da je cerkvena ustanova, ne bo gledala na to, iz kakšne družine otrok prihaja.

Naj bo že kakorkoli, želeli je, da bi se iz teh »porodnih bolečin« rodil zdrav in krepak otrok.

R. B.

Pročelje »Slomškovega doma« (na levo) v Celovcu, kjer bo v drugem nadstropju dvojezična osnovna šola za koroške Slovence

Nova blažena

V nedeljo 23. aprila je papež Janez Pavel II. razglasil za blaženo redovno ustanoviteljico Marjeto Caiani, ki je bila rojena 2. novembra 1863 v Poggio di Caiano, škofija Pistoia v Toskani, umrla pa je v starosti 58 let 8. avgusta 1921.

Njeno življenjsko delo je bila kongregacija najmanjših frančiškanskih sester Srca Jezusovega, ki jo je ustanovila leta 1902. Sv. sedež pa dokončno potrdil leta 1933 za časa vladanja Pija XI. Kongregacija se posveča bolnikom v bolnišnicah in na domu, telesno in duševno oviranim, delu po župnijah, poučevanju verouka, vzgoji otrok v otroških vrtcih in osnovnih šolah.

Trenutno ima kongregacija svoje redovne hiše v Italiji (Lombardija, Ligurija, Emilija, Toskana, Lacij, Sardinija), Egiptu, Izraelu, Braziliji in Šri Lanki.

Slovenske organizacije in sinhrotron

Kot znano, je deželni odbor pred nekaj tedni odobril podrobnostni načrt občine Trst, ki določa lokacijo pri Bazovici, na kateri naj bi se zgradil sinhrotron. Predsednik deželne vlade je ta odlok že podpisal 7. aprila. Po objavi tega dekreta imajo zainteresirani, posamezniki in organizacije, 60 dni časa za vložitev pritožb in pritožb na zadevne drgane. Z omenjenim odlokom je deželni odbor šel preko znane peticije kraškega prebivalstva, slovenskih organizacij in naravovarstvenikov, ki si prizadevajo, da bi se sinhrotron gradil znotraj padriškega raziskovalnega središča.

Naravno je potek odobritve povzročil presenečenje in ogorčenje pri vseh, ki si prizadevajo, da sinhrotrona ne bi gradili pri Bazovici. Je pa pri tem prišlo ponovno do izraza dejstvo, da med nami Slovenci tolikokrat poudarjena enotnost v obrambi naših pravic kaj hitro spuhiti, ko se vmes vtakne ideološka in svetovnonazorska opredelitev.

9. aprila letos je »Primorski dnevnik« objavil izjave, ki so jih proti postavitvi lokacije pri Bazovici podali deželna svetovalec Bojan Brezigar (SSK) in Miloš Budin (PCI), Duško Udovič, tajnik SKGZ in Karlo Grgič, predsednik Koordinacijskega združenja kraških vasi; slednji je tudi napovedal ponovne prizive na sodne oblasti in zaključil: »Tako bomo začeli s pripravami na protestno šotorovanje na območju T 8, ki bo potekalo ves junij in julij in na katerega bomo povabili tudi naravovarstvenike iz vse Evrope.«

KAJ PA SOCIALISTI?

Že na začetku razprave o različni k splošnemu regulacijskemu načrtu v tržaškem občinskem svetu 30. januarja 1987 se je takratni slovenski socialistični odbornik Jagodic, namesto da bi glasoval proti varianti, ki je določala lokacijo sinhrotrona pri Bazovici, iz poslušnosti do svoje stranke pri tem glasovanju vzdrl in tako pokazal, kako pojmuje PSI reševanje te zadeve.

Letos 11. marca pa zasledimo v »Primorskem dnevniku« vest, da je na pobudo tajnika PSI za vzhodni in zahodni Kras Igorja Štoke prišlo do sestankov s številno delegacijo izvoljenih predstavnikov socialistične stranke. Iz poročila je razvidno, da je bilo prvo vprašanje povezano s sinhrotronom, saj beremo: »Po mnenju PSI ne gre zamuditi priložnosti, ki jo ponuja sinhrotron, zato je treba čimprej začeti z deli za njegovo namestitve.«

Ce je bila pobuda Igorja Štoke na mestu, da pride do srečanja z delegacijo PSI, pa ni na mestu, da se že vnaprej pristaja na lokacijo pri Bazovici, ko še ni končan potek postopkov, ki so vezani na ta problem, zlasti, ker je — če se ne motim — sekcija PSI za vzhodni in zahodni Kras podpisnica »Enotnega dokumenta, ki zadeva lokacijo sinhrotrona pri Bazovici.«

Ta dokument je slovenski tržaški dnevnik obelodanil 24. julija 1987, podpisale pa so ga SKGZ, Kmečka zveza (KZ), Slovensko deželno gospodarsko združenje, Koordinacijsko združenje kraških vasi (KZKV) in Pokrajinska Coltivatorji diretti (Neposredni obdelovalci zemlje), dalje krajevine, kulturne in družbene organizacije iz Banov, Trebč, Gropade, Bazovice in Ferlugov ter sekcije političnih strank SSK, PCI in PSI.

PROTESTNO ZBOROVANJE V BAZOVICI

Dne 31. marca so SKGZ, KZ in KZKV organizirale v kinodvorani v Bazovici protestno zborovanje zoper namestitve sinhrotrona pri Bazovici. Ni se še dobro poglelo vzdusje od tega zborovanja, pa je že sledilo presenečenje in razočaranje pri slovenskih organizacijah. Kot njim v posmeh so se pojavili na Krasu socialisti, trdno odločeni izpeljati namero graditve sinhrotrona v Bazovici, pri čemer jim slovenski člani pridno pomagajo.

To potrjuje članek v PD 16. aprila, v katerem je rečeno, da se je številna delegacija PSI sestala s Koordinacijskim odborom kraških vasi. Socialistična delegacija je vodil pokrajinski tajnik Perelli, deželni svetovalec Tersar, predsednik Kraške gorske skupnosti Pečenik ter predsednik Vzhodnokraškega rajona in svetovalec Purich. Slednji je 22. marca v tem rajonu odločilno pripomogel k odobritvi občinskega dogovora za gradnjo sinhrotrona pri Bazovici. Proti so bili svetovalci SSK in PCI.

Koordinacijski odbor pa so sestavljali predsednik Karel Grgič s Padrič, David Malalan iz Trebč ter Mirjan Žagar in Stojan Metlika iz Bazovice. Govora je bilo o

raznih odprtih vprašanjih, ki zadevajo te vasi, od kanalizacije, razsvetljave, športnih in rekreacijskih naprav do preureditve begunskega naselja pri Padričah.

Pokrajinski tajnik PSI Perelli pa je k temu še dodal: »Izbrali smo raje tako pot kot pa nekoristno navajanje neštetih zahtev ali predstavljanje resolucij, ki tudi, če so sprejete, ostajajo mrtva točka in služijo le za politično propagando.« Z istim realizmom, in tu pride past, ki jo je Perelli nastavljal, bo treba preverjati tudi pomembne gospodarske in znanstvene dejavnosti (kot n. pr. sinhrotron), ki naj zagotovijo družbenogospodarski razvoj na Krasu. Z drugo besedo: sinhrotron je nedotakljiv!

Upati je, da predsednik Koordinacijskega odbora kraških vasi Karel Grgič ne bo nasledel vabam socialističnih veljakov, ampak vdejanil izjave, svoj čas objavljen v »Primorskem dnevniku«.

Remo Devetak

10. PASTIRČKOV DAN

Pastirčkove nagrade-priznanje za sodelovanje v šolskem letu 1988/89 prejmejo: OŠ »P. Trubar« Bazovica, OŠ »V. Šček« Nabrežina, OŠ »F. Bevk« Opčine, OŠ »K. Širok« Trst, OŠ Mačkolje, OŠ »1. maj 1945« Zgonik, OŠ »P. Voranc« Doberdob, OŠ »A. Gradnik« Števerjan, OŠ »F. Erjavec« Štandrež, OŠ Plešivo.

Opčine

Ljudski misijon je za nami. Seveda pa se z njegovim sklepom pravzaprav začena ali bi se moral začeti nov zagon v oznanjevanju božjega kraljestva ali Kristusa med nami.

Vsa priprava na misijon je imela en sam cilj: ljubezen do Boga in bližnjega na novo zbuditi, utemeljiti, pretresti, uresničiti. Priprava je bila dolga: skoraj štiri leta je trajala, bližnja pa eno leto.

Od 26. februarja do 12. marca 1989 smo imeli priložnost božjo besedo o kraljestvu pobliže poslušati. Ne samo v cerkvi, marveč tudi po domovih, po sedežih društev in še kje. Obisk domov, bolnikov, ostarelih, otrok, dijakov, odraslih, preverjanje, pogovori, molitve, maša, petje — vse to nas je nekje zblizalo. Skupina organizatorjev je skrbno vse pripravila. Marsikomu, ki se ni vključil v to ali ono delovno skupino, je bilo nazadnje žal, da se ni bolj načrtno pridružil delu za druge.

Novost zbiranja po domovih je večino, ki se je teh srečanj udeležila, kar navdušila. Spoznanje, da lahko vsakdo pomaga k uresnitvi božjega kraljestva med nami, je odkrila neslutene moči, ki se skrivajo v vsakem človeku, ne le kristjanu.

Ker pa je vse delo po misijonu odvisno ne le od Boga, temveč tudi od dobre volje človeka, smo skušali biti čim stvarnejši. Zato vidimo sad misijona tudi v tem, da začnemo zbirati manjše skupine vsaj enkrat mesečno: družine, mlajše zakonske pare. Tem naj bi se pridruži skupine zaročencev. Seveda naj bi vsaka organizacija ali društvo ali že obstoječa skupina ohranili in še zboljšali svoje notranje življenje. Ožje skupine družin odnosno zakonskih parov in majhne skupine nasploh bodo načrtno iskale duha, ki naj daje vsakemu posamezniku in občestvu moči vere in upanja.

Zelimo ne le preživeti, temveč z božjo pomočjo in s sodelovanjem čim širšega kroga ljudi dobre volje tudi soustvarjati novo upanje. Kristus želi, da bi človek tudi pri nas odkrival v vsem ljubezen božjega kraljestva ali Kristusa samega. S skupnim delom pomagajmo ustvarjati nov svet!

Posebna zahvala za Ljudski misijon velja v prvi vrsti misijonarjema p. Vitalu

Nova monografija o Hrastovljah

Pred nedavnim naš je verski tednik »Družina« presenetil s ponatisom monografije o Hrastovljah v Istri izpod peresa umetnostnega zgodovinarja dr. Marijana Zadnikarja. Pobuda je toliko pomembnejša, saj so monografije posameznih spomenikov na Slovenskem prava redkost.

Knjiga »Hrastovlje«, s podnaslovom Romanska arhitektura in gotске freske, se predstavi z letnico 1988, obsega 199 strani, opremil jo je Zarko Vrezec, s fotografijami pa jo je obogatil Marjan Smerke. Besedilo in ilustracijam sledijo povzetki v italijanščini, nemščini, angleščini in francoščini.

»Družina« je imela pri izbiri ponatisa res srečno roko. Zadnikarjeva monografija, ki jo je leta 1973 izdala Državna založba Slovenije (DZS), je že zdavnaj pošla in tako je ostal eden izmed naših najlepših srednjeveških spomenikov brez svoje literature.

Dr. Zadnikar, ki je predvsem s svojimi

študijami o samostanski arhitekturi (npr. Stična) prodiral v mednarodne kroge, je prispeval levji delež k odkrivanju in vrednotenju spomenikov iz časa romanike na Slovenskem. Že leta 1961, dvajset let po odkritju hrastovskih fresk, je izdal krajši oris te pomembne romanske arhitekture in njenih gotških slikarij pri Mladinski knjigi v Ljubljani, nato pa že omenjeno pri DZS.

»Družina« sedaj ponuja bralcem novo, razkošno izdajo. Ze zunanja oprema s črnim ovitkom in prizorom iz Geneze (Adam in Eva pri delu) iz hrastovske cerkve takoj pritegne pozornost. Strokovno poglobljenemu tekstu se pridružuje 78 mojstrskih barvnih reprodukcij (med temi tudi večja upogjenka s slavnim Mrtaškim plesom), zemljevid širše hrastovske okolice in sedem shem s tlorisom in prerezom cerkve ter razvitimi stenami z označitvijo posameznih slikarskih prizorov.

Posebno važni in dobrodošli so povzetki v štirih pomembnih evropskih jezikih (prejšnja izdaja je vsebovala samo povzetka v francoščini in nemščini). Knjiga je pregledna, pisava je večja (tiskarskih škratov ni!), tako da bralcu olajšuje razbiranje črk.

Edino, kar pogrešamo, so legende ob robu strani (prisotne v izdaji DZS); le-te bi pripomogle k hitrejšemu iskanju posameznih informacij npr. o taboru, o cerkvi, o stavbnem tipu, freskah ipd., še posebno, ker lahko knjigo uporabljamo kot odlično vodič pri ogledu spomenika.

Strokovno natančen, a jaseen in vsem razumljiv tekst je v bistvu ostal neizpremenjen: po krajšem opisu kraja, cerkve, zgodovinskih okoliščin, je predstavljen spomenik s podrobним opisom arhitekture in slikarij. Zlasti je pomembno dejstvo, da Zadnikar vedno upošteva spomenik v širšem slovenskem in evropskem prostoru in pritegne v obravnavo tudi gradivo iz drugih dežel, čeprav ne vedno v smislu neposrednih primerjav, kar zaradi različnosti umetniških dosežkov ni zmeraj mogoče. Tako se tudi bralcu, ki se posebej ne ukvarja z umetnostjo, jasno pokaže podoba umetnostnega dogajanja pri nas in po Evropi od 12. do konca 15. stoletja.

Hrastovlje, ki bi jih morali tudi turistično bolj ovrednotiti (s številnejšimi krajevnimi napisi, z opozorili na kulturno bogastvo itd.), so eden izmed najzanimivejših in najbolje ohranjenih srednjeveških spomenikov na Slovenskem. Vasi in tabor nad njo stojita na skrajnem robu slovenske Istre.

Čeprav je cerkev nastala na obrobju umetnostnih dogajanj, le izraža posluš in smisel za sintezo in nadaljevanje velikih umetnostnih tradicij. V arhitekturi iz 12.-13. stoletja se zrcali svojevrstna romanika s primesmi starokrščanskega izročila, ki je izžarevalo iz velikih antičnih središč v Istri (Poreč). Zanimivo taborско obzidje okrog cerkve je verjetno začelo nastajati že v 15. in se nadaljevalo v 16. stoletju, saj so baje Turki prvič napadli te kraje že leta 1469.

V slikarskem pogledu je hrastovska cerkev združila v svojih freskah južne in severne stilne tokove in v svojevrstni govorici izrazila tudi domače občutje s posluhom za takratno istrsko vsakdanje življenje. Slikanje vsebujejo tudi veliko ikonografskih novosti, od katerih je treba posebej omeniti edinstveni Mrtaški ples (ena izmed najredkejših v tem evropskem srednjeveškem slikarstvu), Sv. Trije kralji kot predmet češčenja v levi stranski apsidi (prava redkost tudi v evropskem merilu), upodobitev mesecev (ki je prinesla v prevladujočo versko tematiko izrazito posvetno snov).

V novi izdaji je dr. Zadnikar razširil nekatera poglavja. Na str. 50 in 55 se npr. podrobneje ustavi ob Janezu iz Kastva, mojstru, ki je leta 1490 poslikal hrastovsko cerkev. Prišel je iz Kastva (mestece severozahodno od Reke), kjer je v 15. stol. verjeno delovala pomembna slikarska delavnica, saj je v njej gotovo deloval tudi slikar Vincenc iz Kastva, ki je leta 1474 poslikal Marijino cerkev v Skričinah pri Bermu.

Zadnikar je vnesel tudi nove oziroma dopolnil nekatere razlage ikonografskih motivov (npr. tibožiti, sv. Agate, sv. Hieronima, kralja Davida, na str. 27, 41, 53), nova odkritja (po zadnji restavraciji leta 1985 se je v ostenju prvotnega okna v južni steni pokazal fragment slike sv. Urha) in opis dveh zanimivosti: lepega poznogotskega procesijskega križa iz tolčene in pozlačene bakrene pločevine ter kozarca z relikvijami, v katerem je listič z napisom, da je pičenski škof Paskazij leta 1480 posvetil cerkev sv. Trojice in v njej tri oltarje.

Avtor nas tudi seznani s krajem treh kipcev z dveh stranskih zlatih oltarjev, pa še plastike Marija z Jezusom in Boga Očeta iz kompozicije Prestola milosti, po vsej verjetnosti z velikega oltarja hrastovske cerkve; kip Boga Očeta je že dolgo stal v neki niši na eni izmed vaških hiš.

Monografijo o Hrastovljah lahko uvrščamo v sam vrh knjižne bere v zadnjem času na Slovenskem. Izjemno predstavi tega edinstvenega kulturnega spomenika bo marsikoga zamikala, da bo segel po knjigi in se poglobil v odkrivanje naše umetnostne zakladnice. Ob vsem tem si lahko le zaželimo, da bi »Družina« čimprej poskrbela za podobno knjižno presenečenje. Vč

RAZNO

TIGR — prvi oboroženi antifašizem

Dr. Milica Kacin Wohinz trdi, da je bila slovenska irendistična nacionalna organizacija TIGR (Trst - Istra - Gorica - Reka), ki je delovala v od Italije zasedenih slovenskih krajih po prvi svetovni vojni, kombinacija borbe proti italijanskemu fašizmu in levičarskih revolucionarnih idej.

Dejansko pa komunistična partija ne med revolucijo ne po njej o TIGR-u ni hotela ničesar slišati, ker ji ni ideološko odgovarjal. Zadnja leta se sme o tej organizaciji več pisati in govoriti, a vedno v okviru partije. To pa ne odgovarja zgodovinskim dejstvom! Partija skrbno molči o Tigrovcu Danilu Zelenu, ki je padel 14. maja 1941 ob italijanskem napadu na lovsko koč na Dolenjskem. V tistem času pa ni bilo niti Osvobodilne fronte niti partizanov. Nasprotno: partija je tako na Gorenjskem kot na Dolenjskem še sodelovala z nemškimi okupatorjem. Če bi TIGR vodil Narodnoosvobodilno vojno, kako drugačne bi bile sedanje slovenske meje!

Življenje nadškofa A. Stepinca

Pod tem naslovom je leta 1987 izšla v New Yorku knjiga angleške pisateljice Stelle Alexander, v kateri kljub manjkačim dokumentom, ki jih Vatikan še ni obelodanil, podaja objektivno sliko o delovanju nadškofa Alojza Stepinca med zadnjo vojno.

Pisateljica trdi, da je bilo v takoj. Nezavisni državi Hrvaški ubitih kakih 300.000 Srbov, kakih 300.000 jih je zbežalo v Srbijo, skoraj toliko jih je prestopilo v katol. Cerkev, pobitih je bilo 214 pravoslavnih duhovnikov, skoro vse pravoslavne Cerkve so bile porušene.

Znana sta dva nadškofova protesta pri ustaških oblasteh: ko je prišlo do pokolja Srbov v Glini ob Kolpi (žene je s hitrim posredovanjem rešil slovenski duhovnik Žužek) in ko so ustaši ubili sedem slovenskih duhovnikov v taborišču Jasenovac. Ni pa dokazov, da bi kdaj Stepinac obsodil prav tako strašne zločine komunistov v času med revolucijo kot je to storil njegov sovrstnik ljubljanski škof Gregorij Rožman.

Zelo pogumno pa je nastopil leta 1946 na procesu, uprizzorjenem proti njemu. Dejal je: »Nisem bil »persona grata« (všeč) ne Nemcem in ne ustašem. Tem nisem prisegel, kot so to storili vaši sedanji sodelavci in ti, ki me sodijo. Ponovno izjavljam, da ko partizani pobili 260 duhovnikov. V nobeni civilizirani družbi se to ni zgodilo! Tega narod ne bo nikdar pozabil, to je bila vaša usodna napaka!«

Stoletnica Hitlerjevega rojstva

Pred sto leti, 20. aprila 1889, se je rodil v Zgornji Avstriji v mestu Braunau, ki leži ob reki Inn tik nemške meje, Adolf Hitler, ki je kasneje ves svet pahnjal v drugo svetovno vojno. Avstrijske oblasti so za to obletnico poslane v mesto močne enote policistov in orožnikov, v strahu, da bo prišlo do pronacističnih manifestacij. Pa se ni zgodilo nič podobnega. Bilo je aretiranih le nekaj oseb, ki so izražale svoje simpatije za bivšega diktatorja. Vsi so bili v starosti 20-30 let, med njimi štirje Italijani (ti res nikjer ne smejo manjkati), dalje štirje iz ZDA, trije iz ZR Nemčije, dva Avstrijca, en Francoz in en Irek.

Zanimivo je, da je v Braunau občinska uprava v socialističnih rokah. Pred nekaj letih je župan Fuchs sklenil postaviti na Hitlerjevo rojstno hišo napis »50 milijonov mrtvih opozarja: nikdar več fašizma.« toda sedanja lastnica se je uprla, češ da bi s tem poslopje izgubilo na vrednosti in sodišče ji je dalo prav.

OBVESTILA

V župnijski cerkvi v Rojanu bo v ponedeljek 1. maja ob 9. uri sveta maša, a brez prenosa po radiu.

V župnijski cerkvi v Rojanu bo v nedeljo 7. maja pri sv. maši ob 9. uri pel mladinski zbor iz Stranj pri Kamniku. V zboru je 50 mladih pevk in pevcev.

Sv. birma za slovenske birmance iz Trsta bo v Rojanu v nedeljo 18. junija ob 17. uri.

PEVSKI ZBOR RUPA-PEC priredi v Rupi 30. aprila in 1. maja tradicionalni

Praznik frtalje

Nedelja 30. aprila: ob 16.30 recital »Antona Budina«; nastop mešanega pevskega zbora iz Mirna; nastop folklorne skupine »Turistično društvo Selca« nad Skofjo Loko; prosta zabava z ansambлом »Priatelj«.

Ponedeljek 1. maja: ob 16.30 priložnostni govor dr. Bojana Brezgarja; nastop dramske skupine PD »Standrež« z enodejanko »Kaj?...« v režiji Mire Strukelj; prosta zabava z ansambлом »Priatelj«.

Deloval bo dobro založen bife z raznimi specialitetami na žaru, tipično frtaljo in domačim vinom.

Toplo vabljeni!

Z GORIŠKEGA

Uspel orgelski koncert

Na pobudo SKPD Mirko Filej v Gorici je bil v četrtek 20. aprila v goriški stolnici uspel koncert znanega slovenskega orgelskega virtuosa prof. Huberta Berganta. Slovenski glasbenik se je pravkar vrnil s turneje po Češkoslovaški, kjer je imel vrsto dobro uspelih nastopov.

Goriški koncert Huberta Berganta je obsegal vrsto skladb od baroka do sodobnosti s postno in velikonočno tematiko. Posebej bi tu omenili skladbe Aleluja (znani velikonočni vstajenski napjev) slovenskih skladateljev Kamila Maška, Antona Foersterja in Stanka Premrla. Poleg teh je izvajal skladbe Scheidta, Pachelbela, Dupréja, Rogeta, Fleuryja, Langlaisa, Fischerja, Regerja, Schmidta in Heillerja. Program je izvenel zelo pestro in raznoliko, obenem pa posrečeno in domiselno.

Orgelska igra prof. Berganta je zopet potrdila sloves in umetniške vrline slovenskega virtuosa. Zanimiv je posebej v svoji monografski zamisli, ki je tako prikazal zbranemu in hvaležnemu občinstvu primerno sliko glasbenega ustvarjanja za orgle na prejšnjem temo.

Obenem pa je SKPD M. Filej spet potrdilo svoja prizadevanja za visoko kulturne prireditve in ohranjanje ter razvoj posebej koncertne dejavnosti zlasti v slovenskem prostoru.

ab

Tudi v Gorici je »Slehnernik« osvojil občinstvo

Z uprizoritvijo Hofmannsthalovega »Slehnernika« (Jedermann) je SSG iz Trsta zaključilo redno sezono 1988-89. In moramo reči, zelo učinkovito in prepričljivo. Zanimalo nas je, kakšno interpretacijo bo režiser položil v igro: ali bo zvest besedilu, zamislil avtorja in poslanici, ki jo to klasično delo vsebuje ali pa bo šel svoja pota. Reči moramo, da nas ni razočaral. Dogajanje na odru je govorilo samo od sebe in sililo k razmišljanju. Prepričevalen je bil zaključek: človeka, naj bo v življenju še tako daleč od Boga, ob smrti rešita vera in dobra dela.

Na odru nastopa kar 33 oseb; seveda ne vse v glavnih vlogah, a vsi sestavljajo

uigrano enoto. Zlasti je blestel Slehnernik, ki ga je mojstrsko upodobil Vladimir Jurc. Zelo dobro so bile podane tudi glavne ženske vloge: Naslada (Stanislava Bonisegna), Mamon (denar) v vlogi Bogdane Bratuž, Dobra dela (Miranda Caharija), Vera (Lidija Kozlovič) in Slehnernikova mati (Mira Sardoč). Hudiča je zaigral Anton Petje, klovnatega demonja, ki se je mojstrsko prekopičeval na odru, pa Claudio Misculin.

Obleke so bile zelo okusno izdelane, svetlobni učinki izredno učinkoviti, le odrska scena bi lahko bila bolj slikovita. Zdelo se nam je premalo domiselna. Tudi glasbeni vložki so bili primerni.

SSG bo skušalo, če bodo finančne razmere to dopuščale, Slehnernika uprizorili tudi na prostem, seveda primerno prirejenega. Kolikor bo do tega prišlo, bo prva poletna predstava na Repentabru, kjer je pred štirimi desetletji isto delo uprizorila igralske skupina Slovenski oder.

— ej —

Jurjevanje slovenskih goriških skavtov

Letošnje obljube novincev, volčičev, veric in izvidnikov vodnic bodo v ponedeljek 1. maja v Števerjanu. (Iz Grojne v Števerjanu po prvi makadamski cesti desno za skavtskimi znamenji).

Obred bo med sv. mašo ob 10. uri (ob slabem vremenu v cerkvi). Po kosilu so na programu še igre za starše in prijatelje. Vsi iskreno vabljeni!

Vodstvo SZSO - SGS

■ Po pisanju študentskega lista »Katedra« (6. marca 1989) je ljubljansko županstvo voljno odstraniti sporni spomenik pred ljubljansko stolnico, na katerem stoji zapisano, da je dal škof Rožman za časa italijanske okupacije z italijanskim vojaštvom razgnati ženske, ki so se zbrale pred škofijsko palačo (za kar škof sploh vedel ni), toda odstraniti se upira Zveza borcev, ta pa je dejansko le glasnik in trobilno staliniščišnega jedra slovenske partije.

★

Če razumeš otroka, boš razumel tudi odrasle. In če ostaneš otrok, boš tudi do odraslih ohranil otroško preprostost in iskrenost.

Naših 20 let

Nedeljsko popoldne 16. aprila nam bo še dolgo odmevalo v prsih spominu. 20-letnica delovanja briškega ansambla »Lojzeta Hledeta« in pevске skupine »Števerjan« je bilo slavje tako za domačine kot za mnoge prijatelje, ki so se od vsepovsod zbrali okoli priljubljenih Hledetovih fantov in do kraja napolnili dvorano Sedejevega doma. Tudi vreme je prispevalo k prazničnemu vzdušju in poskrbelo sredi aprilske moče za topel sončen dan. Priprave na praznovanje so trajale dalj časa, saj so hoteli slavljenci ponuditi poleg najbolj uspelih melodij tudi izbor novih. Za to priložnost so pripravili novo kaseto z naslovom »Jubilejni pozdrav« in okusno prirejeno brošuro. V zadnjih mesecih je bilo nič koliko poti k vajam, v studio za snemanje in v tiskarno, zato je razumljivo, da so svojo 20-letnico proslavili z rahlo zamudo.

Na kaseto je ansambel posnel svoje najnovejše melodije, vokalna skupina pa več skladb, ki jih je v treh letih naštudirala pod umetniškim vodstvom prijatelja Tomaža Tozona za razne nastope. Z izborom teh skladb se je predstavila tudi 21. aprila v Postojni na reviji »Primorska poje«.

Lična brošura je prikaz v slikah in člankih dolgoletnega truda in raznih poti med Slovence v domovini, zamejstvu in prek meja (Belgija, Švica, Amerika, Francija), kamor so zamejski fantje ponesli svojo prijetno glasbo in svojo prisrčnost. Pred nami se zvrstijo slike od začetnih korakov do zadnjih nastopov vokalne skupine.

hd

Slovenci po svetu

Občni zbor Društva Slovencev v Parizu

V nedeljo 2. aprila je imelo Društvo Slovencev v Parizu svoj redni občni zbor. Organizacija, ki ima svoj sedež v Slovenskem domu in ki bo kmalu slavila 30. letnico, vrši med Slovenci v Parizu in okolici nenadomestljivo vlogo osveščanja in ohranjanja narodne zavesti.

Za novega predsednika je bil izvoljen astronom dr. Janez Zorec, ki je nasledil večletnega predsednika prof. Cirila Valanta. Člani novega odbora so se že sestali na prvi seji in so po razdelitvi funkcij v glavnem začrtali smernice za nadaljnje delovanje.

Do izraza je prišla predvsem potreba po večji skrbi za mladino, za tečaj slovenskega jezika (ki je sicer skupno z veroukom organiziran v okviru Slovenske katoliške misije), za stike s Slovenci po svetu, v zamejstvu in doma, za kulturno delo in za kulturne izmenjave s Francozi. Do konca letošnje sezone je na sporedu še nekaj prireditev, po poletnem premoru pa se bo delo nadaljevalo v septembru.

v.č.

Zgodovina Ajdovca

Slovenska kulturna akcija v Buenos Airesu je lani izdala zelo zanimivo knjigo o župniji Ajdovec na Dolenjskem. Pisec te knjige, sedaj že rajni župnik v Smihelu pri Žužemberku Alojzij Zupanc je spis pred smrtjo (22. julija 1974) poslal v inozemstvo. Podrobno je opisana staliniščišna revolucija v obdobju 1941-45 na tem območju. Požgana je bila župnijska cerkev v Ajdovcu, vse cerkve (štiri) in župnišče v Žužemberku, novih cerkev pa se še sedaj ne sme graditi namesto porušeni. Zaradi objektivnega prikaza revolucije je seveda vnašanje knjige v Slovenijo prepovedano. Zato se jo tem bolj spleča prebrati.

Bralci pišejo

Je »Federativna demokratska Jugoslavija« še realnost?

Pred časom sem zvedel za izjavo, ki je bila izrečena na 9. sestanku skupine »Demokratskih srečanj« s sedežem v Londonu. Izjava me je razočarala, saj so vodilne osebnosti, ki so jo sestavile, udarile popolnoma mimo sedanje miselnosti, ki je trenutno prisotna v Ljubljani in na splošno v Sloveniji.

Naj povzamem le nekaj stavkov iz te izjave! »Izhod iz sedanje krize terja opredelitev za Jugoslavijo... Jugoslavija je naša in mednarodna stvarnost... Ne smemo pozabiti, da je Jugoslavija plod stoletnega truda najboljših duhov naših narodov... Tretja Jugoslavija naj bi bila zasnova na skupnosti enakopravnih narodov...« itd., itd.

Pri tem sprašujem sestavljalce te izjave, ali sploh vedo, kakšna je bila ta »enakopravnost« narodov tako pred zadnjo svetovno vojno kot po njej? Srbska čaršija v Beogradu ni nikdar sprejela enakopravnosti narodov, niti njih suverenosti niti njih neodtujljive pravice do samoodločbe in torej tudi do odcepitve. Ali menijo naši londonski demokrati, da so se Srbi tako spremenili, da so pripravljeni odpuščati se nadvladi v prihodnje? Nikoli! Edina rešitev za Slovence je samostojna Slovenija, ali če bi se iz praktičnih (političnih in gospodarskih) razlogov izrekli za povezavo s samostojno Hrvatsko — seveda če bi to ustrezalo obema narodoma. Saj je skupnost Alpe-Jadran že resničnost.

Nesporno dejstvo je, da so se Slovenci zavedli samih sebi. Slovenski prepoved je tu. To dokazujejo neprestana pisma Slovencev, ki so razočarani nad bivšo in sedanjjo Jugoslavijo. Upor proti velesrbstvu se je pričel na Kosovu. Slovenci pa smo se osvestili z aretacijo »štirih«.

Po naključju sem prejel tudi tisto številko »Mladine«, v kateri je brati zanimivo »Izjavo«: »Spodaj podpisani svečano izjavljamo, da nisem Jugoslovan. Vsi dokumenti, ki bi dokazovali nasprotno, so posledice golega naključja, da sem bil rojen na področju z istim imenom...« Izjava, napisana v petih jezikih.

Prepričan sem, da bo to, kar se dogaja v naši Sloveniji, da smo se narodno osvestili, prej ali slej prišlo do izraza tudi pri Hrvatih. Trenutno pa še trpijo od posledic ustaštva in psihoze tragedije (pokolja) pri Pliberku. In kako bo potem z izjavo londonskih demokratov?

Ostalo bo le še privid — fata morgana. Pavle Zupan, Anglija

Kako je s pokojninami za jugoslovanske državljane

Med Italijo in Jugoslavijo so sklenili dogovor o pokojninah bivšim italijanskim državljanom iz krajev Julijske krajine, ki so prišli pod Jugoslavijo. Nekateri so te pokojnine že prejeli, mnogi pa še čakajo. Časopisi so poročali, da je zastojem krivo pomanjkanje osebja tako v Vidmu kot v Trstu in najbrž tudi v Gorici.

Do konca marca je dospelo v Videm, kjer je glavni sedež, 29.336 prošenj za pokojnino. Proučili so jih 6.890, pozitivno rešili 5.786, zavrnili 1.104. Proučiti so jih morali še 22.446. Na sedežih INPS-a v Gorici in Trstu pa so morali proučiti še nad 16 tisoč prošenj.

Odgovorni pri INPS-u pravijo, da je delo zamudno, osebja pa premalo, vendar bodo vsi prišli na vrsto. Zatrtili so, da bi morala vlada zelo pomnožiti uradnike na vseh treh sedežih v Vidmu, Gorici in Trstu.

DAROVİ

Za »Katol. glas«: N. N., Gorica iz hvaležnosti za prejete dobre nauke 100.000; žena Irena v spomin na pok. Vilka Metlikovec 100.000; Vinko Levstik v spomin na dr. S. Brajša 50.000 lir.

Za Katoliški dom: N. N. 100.000; N. N. 100.000 lir.

V spomin na pok. Stojana Brajša daruje družina Brajša za Katol. dom 100.000, za »Katol. glas« 100.000 in za cerkev sv. Ivana v Gorici 100.000 lir.

V spomin na mamo Milico Braini: Kazimir in Mirka za Zavod sv. Družine 100.000 in za Katoliški dom 100.000 lir.

Za Slovensko skupnost - Gorica: M. Minini, Gorica 20.000; N. N., Ronke 10.000 lir.

Za obnovitev cerkve na Opčinah: Kristina Podobnik 50.000; Vojko in Marija Škabar v spomin na pok. Martinz in Guldenbrein 50.000; ista v spomin na strica oz. brata duhovnika Josipa Vidau 50.000; Igor Simonič in Sonja Šajn v spomin na starše in sestro 50.000; Slava Milniček-Škabar 20.000; Marija Križman v spomin na moža Albina 10.000; Marija Mahnič-Coccoli v spomin na moža Cesareja 20.000; Ivka Amičič v spomin na sestrično Kristino Kovačič-Koritnik 100.000; Sergio Sossi ob krstu sinčka Tiziana 50.000 lir.

Za dela v Marijinem domu v Rojanu: Marija Maligoj 100.000; Anica Štokar 50.000; V. S. 30.000; V. G. 50.000; Marija Novak 100.000; O. M. 200.000; N. N. 200.000 lir.

Za kapelo sv. Leopolda Mandića pri Domju: Justina Vatta v spomin pok. Ivanki Furlan 15.000; verniki od sv. Vincenca v Trstu v spomin na Marijo Stopar 100.000; N. N. v spomin na isto 50.000 lir.

Za popravilo cerkve v Ricmanjlih: do brotnik s Krasa 100.000 lir.

Za misljon p. Kosa SJ: Tončka Sosič 20.000 lir.

Za slovenske misijonarje: duhovnika Sv. Ivana, Gorica 1.000.000; N. N., Peč 100.000; N. N., Rupa 200.000 lir.

Za lačne otroke: Slava Milniček Škabar 10.000; dijaki SSS »Srečko Kosovel« 12.000 lir.

Nov škof na Hvaru

Dosedanji škof na Hvaru v Dalmaciji Celestin Bezmalinović je sporočil sv. očetu, da se odpoveduje vodstvu škofije, ker je dosegel 75 let starosti. Papež je njegovo odpoved sprejel in imenoval za novega škofa na Hvaru Slobodana Štambula, ki je bil župnik v kraju Supetar na istem otoku.

Spored od 30. aprila do 6. maja 1989

Nedelja: 8.30 Kmetijski tednik. 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 9.45 Pregled slov. tiska v Italiji. 10.10 Mladinski oder: »Peter Klepec«. 11.00 Nediški zvon. 11.45 Vera in naš čas. 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji. 14.10 Janez Mencinger: »Gorenjčeva pisma«. 15.03 Sport in glasba.

Ponedeljek: 9.30 Misel dneva. 10.00 Koncertni in operni spored. 12.00 Delovni profil. 12.40 Primorska poje. 13.30 Gospodarska problematika. 14.10 Goriški razgledi. 15.00 Homer, Odiseja. 17.00 Mi in glasba. 18.00 Kmetijski tednik.

Torek: 8.10 Poezija pred opero. 9.30 Beleška. 10.10 Koncertni in operni spored. 12.00 Ko študent na razjo gre. 12.40 Primorska poje. 13.30 Od Milj do Devina. 14.10 Otroški kotiček: »Dedek, izmisli si pravljico!«. 14.30 Iz Benečije. 15.00 Homer, Odiseja. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Stih-Kajuh: »Matie«, drama.

Sreda: 8.10 Narodnostni trenutek Slov. v Italiji. 9.30 Beleška. 10.10 Koncertni in operni spored. 12.40 Primorska poje. 13.30 Na goriškem valu. 15.00 Homer, Odiseja. 15.15 Neopravičena ura. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Kratke, izmišljene in druge zgodbe Bojana Stiha.

Četrtek: 8.10 Trst, mesto znanosti. 9.00 Misel dneva. 9.30 Beleška. 10.10 Koncertni in operni spored. 12.00 Glasbeni portret Urbana Kodra. 12.40 Primorska poje. 13.30 Nediški zvon. 14.10 Dvignjena zavesa. 15.00 Homer, Odiseja. 15.15 Popoldan s slovensko pesmijo in Iztokom Jelačinom. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Naša pesem 1988 v Mariboru. 18.00 Četrtekova zveša: »In exilium« - iz župnijske kronike dekana Viktorja Kosa.

Petek: 8.10 Iz zaprašene delavnice. 9.00 Beleška. 10.10 Koncertni in operni spored. 12.00 Razvoj slov. povojnega pesništva. 12.40 Primorska poje. 13.30 Od Milj do Devina. 14.10 Halo, kdo tam? 15.00 Homer, Odiseja. 15.15 Pogovori z Jožijem. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Kulturni dogodki.

Sobota: 8.10 Kulturni dogodki. 9.00 Beleška. 10.10 Koncertni in operni spored. 12.00 Poti, zanimivosti in lepote naše dežele. 12.40 Primorska poje. 14.10 Glasnik Kanalske doline. 15.00 Sobotni razmislek. 15.45 M. Dvorak: Pisma iz Prage. 16.30 Fr. Bučar: Problemi sodobne družbe. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Umetniški večer.

KATOLISKI GLAS

tednik - uredništvo in uprava: Riva Piazzutta, 18 - 34170 Gorica - Tel. 0481/83177 - telefax 83177 - poštni tekoči račun: 11234499 poduredništvo: Vicolo delle Rose, 7 - 34135 Trst - Tel. 040/414646

Registriran na goriškem sodišču pod št. 5 dne 28.01.1949

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik Pošt. plačana v gotovini - skupina II/70% Dovoljenje pokr. poštne uprave iz Gorice Izdaja: KTD Katoliško tiskovno društvo (Società Tipografica Cattolica srl - Riva Piazzutta, 18 - Gorizia - P.I. 00054100318)

Tiska: Tiskarna Budin v Gorici

Cena posamezne številke: 1000 lir

Letna naročnina: Italija 40.000 lir inozemstvo 55.000 lir zračna pošta 85.000 lir

Oglasi: za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski oglasi in osmrtnice 500 lir, k temu dodati 19% IVA

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage

Danice Bajt por. Vižintin

se iskreno zahvaljujemo gg. Jožetu Juraku in dr. Kazimirju Humarju za pogrebni obred, ženskem zboru, darovalcem cvetja ter vsem, ki so na kateri koli način počastili njen spomin in jo spremlili na zadnji poti.

Sovodnje, Steverjan, Ljubljana, Zagreb, 21. aprila 1989 na osmi dan smrti

Svojei

ZAHVALA

Ob izgubi drage mame in sestre

Natalije (Milice) Rijavec vd. Braini

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, učnemu in neučnemu osebju didaktičnih ravnateljstev v Gorici, Doberdolu in od Sv. Ivana v Trstu, župnikoma Žoržu in Nardinu ter vsem, ki so na katerikoli način počastili njen spomin.

Gorica, 27. aprila 1989

Kazimir, Mirka, Andrej, Danica in Vida